WEB
werkgroep educatief beraad

OPVOEDINGSBRON

VOOR OUDERS EN ANDERE OPVOEDERS IN DE KERK

GEZINSMOMENTEN OVER DE GEESTELIJKE WAPENRUSTING

IN Woord & Beeld

SMARTPHONE: AFLEIDER OF VRIEND?

JANUARI 2022 · JAAR 8 · NUMMER 8

BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN

>> voor de geloofsopvoeding in het gezin <<

UITGAVEN VAN O.A. DE BHZ EN DE HGJB

Voor een deel te bestellen via www.kameel.nl

ALTIJD EN OVERAL

Tony Reinke

€19,95

Hoe je smartphone je leven verandert

Heb jij de macht over je smartphone – of heeft je smartphone macht over jou? De smartphone is niet meer weg te denken uit ons leven.

Met onze telefoon altijd binnen handbereik, zijn we nooit meer offline. Tony Reinke benoemt twaalf manieren waarop de smartphone ons leven drastisch veranderd heeft, zowel ten goede als ten kwade. We worden opgeroepen om ons grondig te bezinnen op ons gebruik van de smartphone en gezonde gewoonten aan te leren in dit digitale tijdperk. De auteur spoort ons aan de vele zegeningen ervan te benutten, de valkuilen te vermijden en onze smartphone met wijsheid te hanteren.

SAMENLEREN 1

Wijnanda Hogendoorn

€15,99

Bijbellezen met het gezin. Van de zomer tot Kerst

Samen Bijbellezen in het gezin is een belangrijk onderdeel van de geloofsopvoeding. In *Samenleren* biedt Wijnanda Hogendoorn handreikingen om bijbelleesmomenten tot waardevolle gezinsmomenten te maken. Het boek bevat creatieve handvatten om 25 weken lang iedere dag samen met de Bijbel bezig te zijn. Doordeweeks worden er korte momenten met enkele vragen en opdrachten aangeboden. Voor de zondag is er een uitgebreidere verwerking beschikbaar. Samenleren 1 is het eerste deel van een tweeluik.

MAAK ZE STERK

Wietske Noordzij

€16,99

Werken aan de weerbaarheid van je kind

Kinderen en jongeren groeien op in een wereld die zich in razendsnel tempo ontwikkelt. Dat kan ons beangstigen. Maar je bent als opvoeder niet machteloos. *Maak ze sterk* laat zien hoe je hen kunt leren om de juiste keuzes te maken, bijvoorbeeld over hoe je omgaat met pesten, rouw, seksualiteit en social media. Wietske Noordzij en Erik Smit bieden handvatten om kinderen en jongeren hierin te ondersteunen, vanuit hun ervaring en expertise. Een prettig leesbaar opvoedboek dat echt de diepte ingaat, zonder ingewikkelde theorieën. Voor ouders en verzorgers, maar ook voor leerkrachten en kerkelijk werkers en jongerenwerkers die omgaan met kinderen vanaf de basisschoolleeftijd.

LESMETHODE

Hervormde Zondagsscholen

€34,95

Deze lessen zijn gericht op de kinderen van de bovenbouw. Bij de toegevoegde lesbrief hoort een vertelschets. De lesbrief en de vertelschets kunnen zowel samen als afzonderlijk gebruikt worden. Beide onderdelen zijn geschikt voor een hele zondagsschoolles. De lesstof kan twee keer in een jaar behandeld worden, bijvoorbeeld na een doopdienst in de kerk. Daarbij kunnen elementen uit de vertelling gebruikt worden als toelichting bij de lesbrief en andersom – delen uit de lesbrief als ideeën voor de verwerking. Nog niet bekend met het materiaal? Deze mooie methode kost slechts 34,95 euro per jaar en wordt jaarlijks geactualiseerd.

KINDER(CLUB)BLAD CLIK

Voor kinderen van 6-12 jaar

€ 10,50 per jaar voor 5x een Clik

Bijbelstudies over de wapenrusting van God

Clik is een kinder(club)blad: voor op de club én thuis! Je vindt in Clik clubpagina's met een bijbelstudie en doe-opdrachten. Deze kun je samen op de club gebruiken, maar ook thuis in je eigen stille tijd maken. Het blad is hierdoor ook heel geschikt om thuis te gebruiken in de geloofsopvoeding. Daarnaast vind je pagina's om lekker thuis te lezen: met leuke interviews,

interessante weetjes, verhalen van Noortje, knutselideeën, puzzels en het stripverhaaltje Clikkie. Kortom: een tof en verantwoord kinderblad voor zowel thuis als op de club! Kijk op www.hgjb.nl voor meer informatie en het aanvragen van een abonnement.

HOUD STAND!

Ds. J.J. ten Brinke

€9,99

Bijbelstudies over de wapenrusting van God

Het leven van de christen wordt gekenmerkt door de strijd van het geloof. De afloop van die geestelijke strijd is niet onzeker, maar gegarandeerd in de Heere Jezus Christus. Vanuit de hemel reikt Hij Gods wapenrusting aan, opdat Zijn gelovigen gesterkt zullen worden in de Heere. In *Houd stand!* behandelt de auteur vanuit het slot van de Efezebrief de verschillende onderdelen van Gods wapenrusting, met onderwijs voor hoofd en hart. Steeds lichten daarbij verbanden op vanuit het geheel van de Schrift en worden lijnen getrokken naar de praktijk van het geloofsleven. De acht bijbelstudies zijn voorzien van gespreksvragen en liedsuggesties en daarmee goed bruikbaar voor kringen in de gemeente.

WERKGROEP

EDUCATIEF

BERAAD

In Woord en beeld

'Wil je je mobiel wegleggen, want we zitten te eten.' 'Leg je je telefoon beneden aan de lader als je naar bed gaat.' 'Niet langer dan een uur dit spel spelen op de laptop.' Herkenbaar? De (sociale) media zijn niet meer weg te denken uit onze gezinnen...

Hoe gaan we als christenen hiermee om? In deze *Op*voedingsbron gaat het over de vraag hoe we thuis en in het jeugdwerk leren omgaan met (sociale) media. Zodat de strijd om ons hart én om onze tijd gewonnen wordt ten gunste van de Heere en Zijn dienst. Daar heeft de Heere recht op!

Let op: we moeten ermee léren omgaan. Het is een leerproces. Hiervoor is de Heilige Geest nodig als Leraar en de Bijbel als Leerboek. En natuurlijk ook ouders, kinderen en jeugdleiders die leerlingen willen zijn, en over de onderwerpen uit deze *Op*voedingsbron in gesprek willen gaan.

Ik hoop dat *Op*voedingsbron eraan mag bijdragen dat er goede, diepgaande en eerlijke gesprekken ontstaan in de gezinnen en het jeugdwerk.

Ds. J. van Dijk
Bestuurslid van de Hervormde Mannenbond

COLOFON

*Op*voedingsbron is een uitgave van de Werkgroep Educatief Beraad (WEB), een samenwerkingsverband van de Bond van Hervormde Zondagsscholen, de Hervormd-Gereformeerde Jeugdbond, de Hervormde Mannenbond en de Vrouw tot Vrouw (Hervormde Vrouwenbond).
*Op*voedingsbron verschijnt aan het begin van het jaar als gratis download via de websites van genoemde bonden.

Redactie
Ds. N.A. Donselaar, Wijnanda Hogendoorn-Teeuw, Machteld Lubbers-van Mourik, ds. J. van Dijk, Elsbeth ten Brinke-de Rijke

Inhoudelijke reacties: mlubbers@hgjb.nl

Artikel 'Smartphone: afleider of vriend?'
Richard Toes

Bijbelstudie 'Bewapend'
Ds. A. van Zetten

Gezinsmomenten 'In Woord en beeld'
Wijnanda Hogendoorn-Teeuw

Foto's
Bart Speijer (www.speijermedia.nl)

Vormgeving
Marloes Leenman, PIT bureau

Gedrukte exemplaren
*Op*voedingsbron is een gratis te downloaden digitale uitgave. Een gedrukt exemplaar is voor 1 euro per stuk te bestellen via de webshop op www.vrouwtotvrouw.nl

Drukwerk
Torendruk, Nijkerk

Contact
www.hervormdemannenbond.nl
www.hgjb.nl
www.hervormdezondagsscholen.nl
www.vrouwtotvrouw.nl

Vrouw tot Vrouw
Hervormde Vrouwenbond

BOND VAN HERVORMDE
ZONDAGSSCHOLEN
op gereformeerde grondslag

HGJB
Houvast voor jongeren
en hun gemeenten

INHOUD **DOELGROEP**

4	Smartphone: afleider of vriend?	voor alle opvoeders
7	Bijbelstudie 'Bewapend'	voor gebruik op de kring/vereniging
10	In Woord en beeld: zes gezinsmomenten over de geestelijke wapenrusting	voor gezinnen
14	Kinderen opvoeden in deze tijd: Praktijkvoorbeelden	voor alle opvoeders

RICHARD TOES

SMARTPHONE: AFLEIDER OF VRIEND?

'Die verdraaide smartphone! Ellendig productiviteitsobstakel. Tienvoudig trillende, piepende plaag. Zielloos hebbeding met onverzadigbare machtshonger. Digitale trucjestovenaar. Permanente enkelband. Geldverslinder. Onontkoombare kluister aan mijn werk. Dictator, afleider, verafschuwde vijand! Tegelijk is het mijn onvermoeibare persoonlijke assistent, mijn onvervangbare reisgenoot en mijn ongekend snelle verbinding met vrienden en familie. Virtual realityscherm. Spelcomputer. Mijn bagage voor het dagelijks leven, intelligente vriend, handige kruiwagen en altijd gereedstaande medewerker.'

Op deze wijze start Tony Reinke zijn zeer leesbare boek over de smartphone onder de veelzeggende titel *Altijd en overal*. Het boek van Reinke geeft in een sprekend overzicht aan wat we allemaal van dit apparaat vinden en hoe we er wijs mee kunnen omgaan. Jong en oud weten dat dit apparaat ons veel te veel bezighoudt.

Op school

Als voorbeeld zomaar een – waargebeurde – situatie op een school. John zit in de tweede klas. Tijdens de les zit hij – tegen de schoolregels in – op zijn smartphone. De docent ziet dat, pakt hem het apparaat af en stopt zijn telefoon in haar bureau. Na schooltijd mag hij hem komen ophalen... Maar ja, John heeft dat ding ook in de pauze nodig. Dus sluipt John naar het lokaal. De leerkracht is afwezig en de telefoon glimt in haar bureaula. Meenemen dus... Tot zover een kwajongenstreek. Problematisch wordt het als vader hiervan op de hoogte gesteld wordt. Vader is het er niet mee eens. De school mag niet aan eigendommen komen van leerlingen, toch? En zeker niet aan het alter ego van het kind, de smartphone. Na een stevig gesprek met pa wordt de telefoon alsnog voor een korte periode ingeleverd.

Dit verhaal geeft in een notendop aan hoe lastig alles is rondom smartphone en social media. John is verslaafd aan zijn mobiel, vader ziet niet in dat zijn gedrag ondermijnend is voor de school (en overigens

ook voor zijn eigen gezin). Vooral vader is hier het probleem. Durft hij zijn zoon niet te corrigeren? Hoe moet je als ouders hiermee omgaan?
De smartphone is bijna een tweede 'ik' van de meeste leerlingen in de puberleeftijd. Op veel scholen is de regel dat de smartphone grotendeels op school 'uit' en 'onzichtbaar' is. Dat is niet alleen gemakkelijk. Leerlingen worden vaak uitgedaagd om snel te reageren op Instagram of op de app. Wat als dat niet mogelijk is? Tegelijk merken we dat daar waar de regel goed gehandhaafd wordt, leerlingen de rust en de mogelijkheid tot 'echt' onderling contact enorm waarderen.

De stap naar het voortgezet onderwijs
Voor veel kinderen is dit het moment waarop de keuze gemaakt wordt voor een mobiel. Daarmee komen ze in contact met de hele wereld. Dat moeten ouders wel beseffen. Er zijn allerlei afspraken te maken over de bundel die gekoppeld wordt aan het mobiel, maar de 'vrijheid' om 'alles' binnen te halen ligt binnen handbereik. Op één van onze scholen was het voor leerlingen onmogelijk om op het schoolnetwerk in te loggen. Opvallend was dat veel leerlingen in de pauze aan dezelfde kant van de aula zaten. Reden: daar kon prima ingelogd worden op het open netwerk van het aangrenzende ziekenhuis. De smartphone is inmiddels niet alleen een telefoon, maar veel meer dan dat. Het is tegelijk telefoon, televisie, internet, betaalmiddel en snelle contactlegger.

Hoe kunnen ouders hiermee wijs omgaan?
Er zijn inmiddels voldoende initiatieven door ouders gestart om wijs om te gaan met de mobiel. Zo zijn er veel wijze raadgevingen die te vinden zijn op de website Toegerust gezin (www.toegerustgezin.nu). Hieronder volg ik deels de adviezen op deze website. Allereerst worden alle mogelijkheden die ouders hebben op een rijtje gezet en voorzien van voor- en nadelen. Hierbij gaat het niet om bot afwijzen, maar juist

GESPREK BLIJFT ALTIJD VAN HET GROOTSTE BELANG

om handvatten aanreiken waarmee je op een goede manier leert omgaan met de media. Tony Reinke ziet immers ook dat het belangrijke bagage voor het dagelijks leven is. Het wegdenken van de smartphone is een utopie. We zullen een aantal opties verkennen waarbij het vooral gaat om de vraag 'hoe om te gaan met de mobiel'. Er is niet gekozen voor een uitvoerige toelichting over de omgang met tv, pornosites of games. Die thema's hebben uiteraard alles te maken met de hoofdvraag hoe er wijs omgegaan kan worden met de smartphone. Deze onderwerpen zouden echter afzonderlijk al een heel artikel vereisen.

Geen mobiel
Op dit moment lijkt dit de optie met de slechtste papieren. Toch is het helemaal niet gek om ook deze optie serieus te overwegen. We hebben de hele geschiedenis zonder mobiel gedaan, dus zonder moet kunnen. Het heeft als voordeel dat het sociale karakter in het gezin behouden blijft. Bovendien voorkom je de negatieve effecten van de smartphone op concentratie en geheugen, en voorkom je verslaving aan alles wat de smartphone te bieden heeft. Bovendien is het best lastig om alles bij te houden op het gebied van de smartphone. Ook ouders die positief participeren in het gebruik van de smartphone kunnen de ontwikkelingen nauwelijks bijbenen.
Er er zijn ook onmiskenbare nadelen. Het is moeilijk om

zonder smartphone er kritisch mee te leren omgaan. En de kinderen komen wel in een maatschappij waar dat apparaat alom aanwezig is. Het zou makkelijk ertoe kunnen leiden dat ze dan in het geniep er toch een aanschaffen. Bovendien is een domweg weigeren geen echte optie: er zal veel tijd gestoken moeten worden in het gesprek erover (gewetensvorming). Daarnaast is het goed als ouders ook steun bij elkaar zoeken om dit vol te houden. Dat is niet eenvoudig en vraagt veel extra tijd van hen. Het zal ook voor deze ouders noodzaak zijn om de ontwikkelingen rond de smartphone te blijven volgen, omdat links- of rechtsom er toch een confrontatie komt met de smartphone.

Mobiel onder toezicht

Wanneer er gekozen wordt voor een mobiel onder toezicht zullen ouders zich intensief bezig moeten houden met het maken van bewuste keuzes wat betreft het instellen van toezicht en filtering. Op dat gebied is inmiddels veel meer mogelijk dan vaak bekend is. Voor de Appleproducten kan bijvoorbeeld gebruikgemaakt worden van ouderlijk toezicht op de iPhone, iPad of iPod touch van het kind. Met 'Beperkingen voor materiaal en privacy' in 'schermtijd' kunt u specifieke apps en functies op het apparaat van uw kind blokkeren of beperken. Ook kunt u hiermee de instellingen voor expliciet materiaal, aankopen, downloads en privacy beperken. Het instellen van toezicht en filtering maakt de ouders bewust van de keuzes die er gemaakt kunnen en moeten worden. Ook Google heeft hiervoor een mooie app: Google Family Link. Hierbij zijn de activiteiten van het kind te volgen, kan je schermtijd instellen, vergrendelen op afstand wanneer het tijd is om iets anders te gaan doen.

Deze technische mogelijkheid tot filtering en controle kan overigens nooit in de plaats komen van het gesprek. Dat blijft altijd van het grootste belang. Want een filter en tijdsloten kunnen uiteindelijk ook omzeild worden. Het betekent werk voor ouders om zich te verdiepen in populaire apps. Bepaal als ouders duidelijk wat een kind nodig heeft en wat toelaatbaar is op de smartphone. Verdiep u in de populaire apps en neem een duidelijke stelling wat u wel of niet nuttig en acceptabel vindt. Het stimuleren van het geweten en het bewust maken van een verantwoordelijk gebruik is en blijft belangrijk. Spreek duidelijk af, en leg het eventueel vast, dat u als ouders ten allen tijde inzicht krijgt in het gebruik en bijvoorbeeld in de Whatsappgroepen. Wanneer u dit vanaf de start duidelijk afspreekt, heeft een kind hier minder of geen moeite mee.

Goed voorbeeld door goed volgen

- *Het is belangrijk te beseffen welk signaal u als ouder geeft in uw eigen omgang met social media. Het voorbeeld dat u zelf geeft is het belangrijkste voor een kind. Spreek eens met elkaar over de vraag hoe u hier in de praktijk mee omgaat. Onderstaande kan daarin meegenomen worden.*
- *Het is onverstandig om het signaal af te geven dat dit apparaat uw leven bepaalt door de smartphone voortdurend bij de hand te hebben en te reageren op iedere blieb of piep. Beperk of voorkom schermtijd als er kinderen en jongeren in de buurt zijn. Laat uw smartphone tijdens een visite niet aanwezig zijn. Tijdens het eten is er geen ruimte voor een telefoontje of berichtje, de smartphone heeft geen plaats aan tafel. Op zondag is de smartphone 24 uur offline, deze rustdag kan geen afleiding van de wereld gebruiken.*
- *Ga in gesprek met je kind of partner op een moment dat er bijvoorbeeld gewacht moet worden, dit stimuleert de sociale ontwikkeling.*
- *Blijf op de hoogte van de ontwikkelingen op hoofdlijnen, dit is belangrijk om de opgroeiende generaties kinderen en jongeren een goede mediaopvoeding te geven.*
- *Lees in het bijzijn van kinderen en jongeren de krant of een boek. Stimuleer op deze wijze ook andere media die verdieping geven in plaats van het oppervlakkige nieuws.*
- *Een kind is graag bezig, maak tijd vrij om samen te knutselen. Zorg voor balans en variatie. Bied kinderen ook speelgoed aan dat niet te maken heeft met media. Lees voor het slapengaan bijvoorbeeld een verhaaltje voor. Zet de smartphone, laptop et cetera uit wanneer je kind bezig is met iets anders. Het gebruik van deze apparaten zorgt voor afleiding.*

Ouders moeten verhalen vertellen

- *Het is belangrijk om ruimte te maken voor het contact, gesprek en verhaal. De kracht van het verhaal zou ook door ouders meer beoefend en ervaren kunnen worden. Praten, vertellen, uitleggen hebben een grotere invloed op de hersenen van je kind dan een dure opleiding ooit zal hebben. Kinderen zijn maar een relatief korte tijd bij ons. Door te vertellen wat jij allemaal weet, laat je ze profiteren van je kennis. Maar door te praten – vragen stellen en luisteren – en te vertellen prikkel je ook hun nieuwsgierigheid en help je ze oefenen in het verwoorden van hun gedachten en gevoelens. Leg kleine kinderen bijvoorbeeld eenvoudig uit hoe een stofzuiger werkt, of een ruitenwisser. Vertel oudere kinderen wat je bezighoudt op je werk, misschien ook in de kerk. Welke dilemma's je tegenkomt, welke boeken je goed vond en waarom.*
- *Dat praten en vertellen lijkt misschien een open deur, maar in de praktijk blijken veel ouders hier niet of niet genoeg bij stil te staan of zich er een beetje verlegen mee te voelen. Het hoeft echter niet formeel, praat tijdens een autoritje, of tijdens een wandeling.*

KRING/ VERENIGING

DS. A. VAN ZETTEN

BEWAPEND

Lezen: Efeze 6:10-20

Een kindsoldaat. De gedachte alleen al roept weerstand op. Want een kind zou geen soldaat moeten zijn. En een soldaat geen kind. Welke ouder ziet zijn kind nu graag in een gevechtstenue? Je wilt ze de strijd toch besparen? Kennelijk is de situatie soms zo weerbarstig dat het niet anders kan. Het waren nog maar jongens, die in de meidagen van '40 in de frontlinie lagen. De vijand bleek te machtig om 'onze' jongens die strijd te besparen. En wereldwijd lijkt die leeftijd naar beneden te schuiven. Kindsoldaten, nog maar amper tieners. Aangrijpend.

In de geestelijke strijd is het niet anders. Je wilt je kinderen sparen voor de strijd. Maar de vijand is te machtig om dit te voorkomen. Ze worden meegesleurd de strijd in – en het is niet vanzelfsprekend dat ze staande blijven.
We hebben geprobeerd ze in de luwte te houden, ver bij de strijd vandaan. Geen tv in huis of slechts beperkt gebruik ervan. Inmiddels zijn we zo vertrouwd met dit medium dat we ons die tijd nauwelijks meer voor kunnen stellen. Misschien hebben onze (groot)ouders zich hiertegen verzet om ons te behoden voor verleidingen.
We hebben het geprobeerd, maar met de komst van de moderne media zijn de fronten helaas veranderd. De vijand is overal. Met die vijand bedoel ik niet de media, maar 'de listige verleidingen van de duivel' (Ef. 6:11). Die twee, de media en de duivel, zijn een onontwarbare kluwen geworden. Een isgelijkteken zetten kan niet en klopt niet. Maar met de media is de vijand zo dichtbij, dat onze kinderen en jongeren meer dan ooit de wapenrusting nodig hebben die Paulus aanreikt.

Juist onze kinderen behoeven dit soldatentenue, omdat ze kwetsbaar zijn en we ze de geestelijke strijd niet kunnen besparen. In die strijd hebben ze hun natuurlijke hart niet mee. Dat wisten we al toen ze gedoopt werden en ze in Christus werden aangenomen. Toen beleden we dat ze 'zonder het te weten ook deel hebben aan de verdoemenis in Adam'.
Dit zegt iets over de kwetsbaarheid voor de vijand die Paulus de duivel noemt. Voor die 'listige verleidingen' (vers 11) gebruikt hij onder andere de media. De vijand is niet te ontlopen. We kunnen wel ons wapenen.
Zoals Paulus ons de wapenrusting niet aan kan trekken, zo kunnen wij onze kinderen en de kinderen van de gemeente niet in de wapenrusting hijsen, maar we kunnen het wel liefdevol aanreiken. Biddend dat ze er dankbaar gebruik van maken.
Paulus' oproep om ons met Gods wapenrusting te bekleden, betreft ook onze kinderen en jongeren. Dat aanreiken lijkt me een dure plicht, thuis en in de gemeente. Bij ieder

onderdeel van het soldatentenue voor kinderen een paar gedachten.

De waarheidsgordel
Bij de waarheidsgordel kan gedacht worden aan een persoonskenmerk. Oprecht, betrouwbaar en integer zijn. Allereerst richting God. Mens zijn voor Gods aangezicht en eerlijk voor Hem zijn in ons gebed. 'Welzalig de mens wie de Heere de ongerechtigheid niet toerekent, en in wiens geest geen bedrog is' (Ps. 32). Zoals Jezus naar Nathanael kijkt. Een man in wie geen bedrog is. Eerlijk voor God. Laten we onze kinderen die waarheidsgordel aanreiken, door ze te leren bidden, door open en eerlijk alles te vertellen wat ze hebben gedaan en van plan zijn te doen. Zo kun je staande blijven in de verzoekingen. Mijn opa zei altijd: 'Kun je ervoor bidden en kun je ervoor danken? Dan is het goed.' Ons mediagedrag is voor God niet te verbergen, maar de vraag is of we zelf met de waarheid voor de dag komen. Met onze zonden ook. Dan is er ook ruimte voor vergeving en bekering.

Belangrijker nog is de vraag of onze kinderen een levende relatie met God hebben, oprecht en verbonden zijn met Hem.

Het borstharnas
Een borstharnas beschermt het hart. Wie gelooft, mag zich rechtvaardig weten voor God. Het zit goed tussen God en je hart. God ziet in ons geen zonde meer, omdat Hij ons in Christus aanziet. Het wonder van de verzoening. Maar geloof en liefde zijn voortdurend nodig om het 'vlak' te houden tussen God en ons. Deze twee woorden gebruikt Paulus (1 Thess. 5:8) als hij het over het borstharnas heeft. Verantwoord mediagebruik moet bronnen in geloof in God en in liefde tot Hem. Zo blijft ons hart zuiver voor God. Wie Hem liefheeft, kan het misbruik van Zijn naam niet verdragen, kan niet meedoen wanneer Zijn goede scheppingsorde van tafel geveegd wordt. Wanneer onze kinderen de Heere Jezus liefhebben, zullen ze online niet alles willen zien en doen. Geloof in de Heere en liefde voor Zijn dienst voorleven is de meest concrete vorm van het aanreiken van het soldatentenue. Dit beschermt hun hart tegen verleidingen.

Geschoeide voeten
Thuis zijn in de Schriften verkleint de kwetsbaarheid in wat er op ons afkomt. Je moet stevig in de schoenen staan, doordrenkt van het Woord van God, om in de media te onderscheiden wat goed en waar is.
Paulus gebruikt hier het woordje vrede. Gods Woord is geen stok om te slaan. We zoeken verbinding met mensen. Juist wanneer we vreedzaam zijn, leven we tot Gods eer. Dit stempelt ook de manier waarop we over en met anderen communiceren, ook online.
Het is goed om onze kinderen enerzijds de scherpe tegenstelling mee te geven die Paulus benadrukt tussen de wereld en de gelovigen, zodat ze waakzaam zijn. Anderzijds moeten we oppassen voor een vijanddenken, waarin we niemand meer vertrouwen en we onszelf buiten de samenleving plaatsen. Die wereld om ons heen (inclusief de media), is dezelfde die God zo liefhad dat Hij Zijn Zoon gaf. In de strijd zijn we op vrede en verbinding uit, omdat in het Koninkrijk van God liefde de norm is. Dat is geen capitulatie. Geschoeide voeten met vrede, is verlangen dat de aarde vervuld wordt van de vreze des Heeren.

Het geloofsschild
We hebben bovenal het geloofsschild te hanteren. Geloven is ons vertrouwen op God stellen. En dat in een tijd waarin alles en iedereen uitstraalt: geloof in jezelf! We mogen thuis en in de gemeente naar onze kinderen uitstralen hoe ontspannen en heilzaam het is dat we niet op onszelf vertrouwen, maar dat God de bodem onder ons bestaan is. Er is geen beter leven dan leven in geloof. Hier kan het klatergoud dat zich om ons heen aandient, niet tegenop. Goed om met ze te spreken over de vraag welke boodschap de media uitdraagt en hoe zich dit verhoudt tot een leven in vertrouwen op God.

De zalige helm
De helm der zaligheid leert ons en onze kinderen twee dingen.
Allereerst dat alles staat, moet staan, in het perspectief van onze redding: Golgotha in de rug en de eeuwige

heerlijkheid voor ogen. De helm der zaligheid bepaalt ons waar we eigenlijk voor leven: de eer van God en harmonie met God. Dit staat haaks op de hang naar genot en geluk waar de media bol van staan.
Het tweede is dat een helm onze hersenen, ons denken beschermt. Ons denken vormen naar Gods Woord, in een setting waar dit dom en achterhaald gevonden wordt, is een uitdaging. Iets is namelijk waar als God het zegt. Wie gelooft benut zijn verstand om niet alles voor zoete koek te slikken, maar het kritisch vanuit de Bijbel te bezien. Gewetensvorming is ons denken beschermen van alles wat tegen God ingaat.

Het vlijmscherpe zwaard
Waar je mee omgaat, word je mee besmet. De werkelijkheid die je om je heen ziet en hoort, wordt al heel snel waarheid. Wat men uitstraalt en wat de meerderheid vindt, maken we tot norm. Tenminste, wanneer we het zwaard van de Geest niet hanteren. Wanneer we overtuigd zijn van de waarheid van Gods Woord (omdat we door de Geest de 'Schrijver' kennen), zullen we alles wat zich aan ons opdringt, spiegelen aan de Bijbel. Een constructief-kritische houding is nodig, allereerst gericht om onszelf te beschermen. Want de hele wapenuitrusting is defensief – dat valt op. Zelfs bij het zwaard moeten we vanuit het Grieks aan een kort verdedigingswapen denken. In een tijd van *fake news* is het van belang dat onze kinderen alles leren te toetsen aan de waarheid van Gods Woord, in geloof verbonden aan Hem die dé Waarheid is.

Ten slotte
We moeten niet denken dat wij de vijand kunnen overwinnen. Onze kracht is klein. Het hoeft ook niet. De overwinning is al behaald door onze Heere Jezus Christus. Onze kinderen groeien meer dan ooit op in een tijd waarin de vijand oppermachtig lijkt. Wij en onze kinderen hoeven 'slechts' staande te blijven, tot de eindoverwinning. Die komt wis en zeker.
In dit licht is het veelzeggend dat Paulus afsluit met het belang van het gebed (vers 18). Dit gebed staat in het teken van waakzaamheid en volharding. 'We leggen de namen van onze kinderen in Uw handen. Dat niets of niemand ze nog ooit daaruit kan branden, ook niet als satan ze straks als de tarwe zift.' We denken hierbij aan onze eigen kinderen en de kinderen van de gemeente. Het aanreiken van de geestelijke wapenrusting bestaat in het voorhouden, het voorleven en het gebed. Opdat er heel veel beschermde kindsoldaten zijn.

GESPREKSVRAGEN

1. Op welk spoor zet Paulus ons met het beeld van het soldatentenue? Het spoor van onze kinderen afschermen van verkeerde invloeden of van ertegen bewapend zijn? Of is dit een valse tegenstelling?
2. Wat heeft het ons in het licht van de (media)opvoeding te zeggen dat Paulus vooral een defensieve wapenrusting aanreikt?
3. Welk aspect van de geestelijke wapenrusting vindt u het meest van belang in de mediaopvoeding?
4. Goed voorbeeld doet goed volgen. Welk deel van het soldatentenue zien de kinderen en jongeren bij ons, thuis en in de gemeente? En waar wringt het?
5. Welke praktische toepassing van de geestelijke wapenuitrusting werkt bij u persoonlijk goed en zou u daarom uw eigen kinderen of de kinderen van de gemeente mee willen geven?
6. Welke van onderstaande media werkt voor u het meest verstorend of juist zegenrijk in uw leven met God? Waarom? En zou dit ook voor onze kinderen en jongeren gelden?

GEZINNEN

WIJNANDA HOGENDOORN

IN WOORD EN BEELD

>> ZES GEZINSMOMENTEN OVER DE GEESTELIJKE WAPENRUSTING <<

Sommige kinderen spelen graag soldaatje. Zie jij dat weleens bij jou in de straat? Of speel je zelf weleens soldaatje? Weet je dat jij ook een soldaat bent van God? Hij wil dat jij vecht tegen Zijn vijand: de duivel. En voor dat gevecht geeft Hij jou wapens. Weet je welke dat zijn? Dat leer je deze week. Op internet vind je veel plaatjes van de wapenuitrusting die God jou geeft. Als je het leuk vindt, kun je zo'n plaatje opzoeken. Nog leuker is het om alle wapens zelf te tekenen. Misschien op een (gekopieerde) foto van jezelf? Dan zie je jezelf groeien als soldaat van God!

De vragen en opdrachten bij de gezinsmomenten zijn handreikingen om tot een gesprek te komen in je gezin:

- Ga naar eigen inzicht met de suggesties om.
- Bespreek zo veel vragen als de kinderen aan kunnen.
- Spreek vaste momenten af waarop je elkaar rondom de Bijbel ontmoet.
- Geef spontane uitingen de ruimte. De Geest werkt bij iedereen op een andere manier.
- Leer van elkaar. Spreek open naar elkaar over de manier waarop God in jullie leven werkt. Tot eer van Hem!

DAG 1

Gordel van de waarheid

WEETJE >> Jezus heeft alle macht in hemel en op aarde (Matth. 28:18).

LEZEN

Efeze 6:10-14

VRAGEN

- Wat valt jou op in het gedeelte dat je gelezen hebt?
- Praat met elkaar over vers 12. Wat bedoelt Paulus met dat vers? Wat merk jij daar zelf van?
- Als er een strijd is, moeten er ook wapens zijn. Welke wapens zou jij gebruiken?

LEZEN

Exodus 12:1-14

VRAGEN

- Wat gebeurt er in het bijbelgedeelte dat je gelezen hebt?
- Hoe zie je in dit gedeelte dat God alle macht heeft?
- Op welke manier moesten de Israëlieten het Pascha eten (vers 11)? Waarom?

Wapen I: gordel van de waarheid

VRAGEN

- Wat stel je je voor bij een gordel (Ex. 12:11)?
- Wat is waarheid?

→ Zorg ervoor dat je altijd eerlijk en oprecht bent in alles wat je doet!

DAG 2

Borstharnas van de gerechtigheid

WEETJE >> Gerechtigheid betekent dat het goed is tussen God en jou, doordat Jezus stierf aan het kruis.

LEZEN

Efeze 6:10-14

VRAGEN

- Op welke manier probeert de duivel jou te verleiden? Welke leugens gebruikt hij?
- Wat doet de duivel nog meer om jou bij God vandaan te houden?
- Hoe ga jij om met zijn leugens en verleidingen?

LEZEN

1 Samuel 17:32-40

VRAGEN

- Vertel wat je ziet gebeuren in dit gedeelte.
- David vertelt aan Saul hoe dit gevecht zal aflopen. In welk vers lees je dat?
- Wat vind je van Davids vertrouwen (vers 37)? Herken je dat bij jezelf? Waarom?

Wapen II: borstharnas van de gerechtigheid

VRAGEN

- Hoe denk je dat een borstharnas eruitziet?
- Hoe kun je je wapenen door ge-RECHT-igheid (te doen)?

→ Bescherm je hart door te vertrouwen op Jezus' vergevende liefde en vertel eerlijk (want je hebt je gordel om!) Hem je zonden.

DAG 3

Schoenen van bereidheid

WEETJE >> Door Jezus' dood aan het kruis mag je vrede hebben – vrede met God, met anderen en met jezelf.

LEZEN

Efeze 6:13-15

VRAGEN

- Wat is volgens jou 'vrede'?
- Waarom spreekt Paulus over het 'evangelie van de vrede'?
- Hoe kun jij stevig in dat evangelie staan?

LEZEN

Deuteronomium 29:1-7

VRAGEN

- Welke machtige dingen heeft God gedaan bij Zijn volk?
- Wat voor bijzonders lees je in vers 5? Wat vind je daarvan?
- Dank God dat Hij jou stevige schoenen wil geven, zoals Hij ook voor schoenen zorgde bij Zijn volk in de woestijn.

Wapen III: schoenen van bereidheid van het evangelie van de vrede

VRAGEN

- Om het evangelie te vertellen, moet je het wel kennen. Op welke manier zorg jij daarvoor?
- Wat vertel jij tegen iemand die niets van God weet?

→ God geeft jou wijsheid en woorden om altijd en overal over Hem te vertellen!

DAG 4

Schild van het geloof

WEETJE >> Vurige pijlen zijn pijlen die in brand gestoken worden voordat ermee geschoten wordt.

LEZEN

Efeze 6:13-16

VRAGEN

- De vurige pijlen van satan doen pijn. Bedenk mogelijkheden die satan gebruikt om jou te raken.
- Wat is 'geloof' precies? Lees Hebreeën 11:1.
- Lees Efeze 2:8. Hoe kom je aan dat geloof?

LEZEN

Nehemia 4:16-23

VRAGEN

- Nehemia is in Jeruzalem om de muur weer op te bouwen. Maar er zijn veel vijanden die hem tegenwerken. Wat doet hij dan?
- Wat leer je van de manier waarop Nehemia omgaat met deze strijd?
- Wat vind je het belangrijkste vers uit dit gedeelte?

Wapen IV: schild van het geloof

VRAGEN

- Wat kun jij allemaal doen met het schild dat God jou geeft?
- Welke persoon uit de Bijbel is voor jou een voorbeeld van geloofsvertrouwen?

→ Bescherm je hart door te vertrouwen op Jezus' vergevende liefde en vertel eerlijk (want je hebt je gordel om!) Hem je zonden.

DAG 5

Helm van de zaligheid

WEETJE >> Zaligheid betekent dat je gered bent door het bloed van Jezus.

LEZEN

Efeze 6:16-18

VRAGEN

- Waar heeft een soldaat een helm voor nodig?
- Lees Psalm 140:8. Schrijf die tekst op je (geloofs)schild. Vertrouw erop dat God doet wat Hij hier zegt.
- Stel je voor dat je vergeet je helm op te zetten. Wat kan de duivel dan gaan doen in jouw hoofd?

LEZEN

2 Kronieken 26:14-19

VRAGEN

- Uzzia is koning over Juda. Het gaat heel goed met hem en zijn rijk. Waar merk je dat aan?
- Wat doet Uzzia als hij ziet dat het goed gaat?
- Welke zonde sluipt er in het hoofd van Uzzia (vers 16)? Wat gebeurt er daarna?

Wapen V: helm van de zaligheid

VRAGEN

- Hoe kan de vergeving van Jezus jou helpen in de strijd tegen de duivel?
- Hoe kan de duivel ervoor zorgen dat jij God vergeet?

→ Bescherm je hoofd en richt je gedachten op alles wat met God te maken heeft (Kol. 3:1-3).

DAG 6

Zwaard van de Geest

WEETJE >> De Heilige Geest is de Geest van de waarheid. Zo noemt Jezus Hem in Johannes 14:17.

LEZEN

Efeze 6:17-20

VRAGEN

- Wat kun je met een zwaard doen?
- Hoe kun je weten of er dingen in je leven zijn die niet waar zijn, die niet kloppen volgens de Bijbel?
- Hoe kun jij doen wat Paulus in vers 18 zegt tegen je?

LEZEN

Jozua 6:15-21

VRAGEN

- Het volk Israël gaat Jericho innemen. Wat moeten ze daarvoor doen?
- Ze vertrouwen op Gods woorden. Wat had God gezegd (Joz. 6:2-4)?
- Waar zie je in dit gedeelte het zwaard terug?

Wapen VI: zwaard van de Geest (= Gods Woord)

VRAGEN

- Lees 2 Korinthe 13:5. Hoe weet je of je in de waarheid bent?
- Wat ga je doen met dingen uit jouw leven die niet bij God horen?

→ Gebruik je zwaard om alles wat niet van God is te vernietigen.

OPVOEDERS

ELSBETH TEN BRINKE

IN WOORD EN BEELD

Het omgaan met de (sociale) media: praktijkvoorbeelden

Familie in 't Veld

Fam. In 't Veld, bestaande uit André (47) en Margreet (42) en hun kinderen Lucas (18), Noa (17), Loïs (14) en Sarah (11).

Kinderen opvoeden in deze tijd betekent onder andere kinderen leren omgaan met de sociale media, de digitale wereld. Wat roept dat bij jullie als ouders op? (Vind je het ingewikkeld, beangstigend, uitdagend, belangrijk, nieuw...) Hoe zie je je eigen voorbeeldfunctie in dit opzicht?
Bij ons roept dit diverse reacties op, waarbij 'uitdagend' er voor ons uit springt. Dit komt mede omdat we hier zelf niet mee zijn opgegroeid. Dan is het soms lastig om te beoordelen hoe dit voor onze kinderen is en wat dus de 'beste' adviezen zijn. Daarnaast willen we als ouders niet alleen op de negatieve aspecten wijzen, maar ook op de positieve.
We zien ook welke druk sociale media onze kinderen geeft (in meerdere opzichten). Aan de ene kant de druk om niets te missen en niet te laat te reageren, maar ook de vraag hoe je bij anderen overkomt. Gelukkig zien we ook dat dit, naar mate ze ouder worden, beter wordt en dat ze van eerdere ervaringen geleerd hebben.
Het lastige aan de voorbeeldfunctie is dat wij zelf niet beschikken over de(zelfde) sociale media als de kinderen, hoewel dit ook een bewuste keuze is voor onszelf en voor hen. Op die manier laten we zien dat we hen vrij willen laten en dat het ook zonder kan.
De zondag is in ieder geval een belangrijke dag om het gebruik te minderen en het gesprek hierover te hebben. Lastig is wel dat het gebruik door anderen toeneemt, waardoor het gevoel van iets missen weer voelbaar is en het heilige van deze dag onder druk staat.

Hanteren jullie in het gezin regels als het gaat om schermtijd? Dus tijd voor sociale media, internet, spelletjes et cetera?
Als de kinderen jonger zijn (basisschoolleeftijd) wel en ook in de eerste jaren van de middelbare school. Zeker voor spelletjes is schermtijd instellen nodig. Wat betreft het gebruik van de laptop en telefoon: dit is in eerste instantie alleen beneden toegestaan. Vanaf de middelbare school wordt dit lastiger, ook door het verplichte gebruik van laptop en telefoon voor school en studie.
Daarnaast gaat aan het eind van de avond de telefoon uit en niet mee naar boven, en op zondag is dit overdag ook van toepassing. We proberen in ieder geval uit te leggen waarom we bepaalde regels stellen en onze kinderen te wijzen op andere dingen die gedaan kunnen worden.

Waar halen jullie als ouders je wijsheden, ideeën en referenties vandaan als het gaat om de plek die de sociale media in jullie opvoeding krijgen?
In het algemeen zijn dit Woord en gebed. Je kunt gemakkelijk (laten) zeggen dat hierover niets specifieks in de Bijbel staat en dat de tijden anders zijn, maar als het gaat om Gods eer staat de Bijbel hier vol van en mag/moet dit ook ons doel zijn. Daarnaast dragen we de kinderen elke dag op in het gebed en vragen we naast de geestelijke zaken ook ondersteuning voor de dagelijkse en praktische zaken. Ook worden vanuit diverse invalshoeken zaken gedeeld voor ouders en tieners. We hebben bijvoorbeeld een abonnement op de PIT van de HGJB, zodat de tieners ook in hun eigen taal en op hun eigen manier informatie ontvangen. Ook op de catechisatie en verenigingen wordt hier aandacht aan besteed. Een voordeel is dan dat de ouders daar niet bij aanwezig zijn.

Jullie kinderen zijn 12 jaar en ouder... hebben jullie als ouders het gevoel 'de controle' te hebben over het digitale gedrag van jullie kinderen?
Zeker niet en naar mate ze ouder worden wellicht nog minder. Door de afspraken en door regelmatig het gesprek aan te gaan, hopen we wel dat er openheid blijft, hoewel we het gevoel hebben regelmatig 'achter de feiten' aan te lopen. We zien het echter ook als stappen naar het volwassen worden en door ervaring (positieve en negatieve) hopen we dat ze zich hierin ook ontwikkelen.

Welke concrete gedeelten uit de Bijbel zijn voor jullie een leidraad in dit aspect van de opvoeding?
In het algemeen qua opvoeden is de manier waarop God Zijn volk leidt voor ons een voorbeeld. Daarin worden ook de

opvoeding en de kinderen 'meegenomen'. Dit wordt onder andere verwoord bij de uittocht uit Egypte en de intocht in het beloofde land Israël. Een (kern)tekst hierin is wat ons betreft Deuteronomium 6 vers 7: 'U moet ze uw kinderen inprenten en erover spreken, als u in uw huis zit en als u over de weg gaat, als u neerligt en als u opstaat.'

Wat zou je andere ouders mee willen geven aan tips of bemoediging?

Aan het 'begin' wil je het helemaal goed of perfect doen, maar het is voor ons een proces van vallen en weer opstaan. Belangrijkste blijft om in ieder geval in gesprek te blijven en soms ook consequent te zijn (wat best lastig is).
We hebben echter wel ervaren dat er bij onze kinderen meer over komt dan we in eerste instantie dachten, en we zijn daarin ook regelmatig beschaamd en verbaasd in positieve zin. Uiteindelijk is het grote doel om in alles te wijzen op het belangrijkste, en dat is God en Zijn eer!

Familie van Dam

Aris & Inge van Dam met hun kinderen Jord (14), Luuk (12) en Lieke (10)

Kinderen opvoeden in deze tijd betekent onder andere kinderen leren omgaan met de sociale media, de digitale wereld. Wat roept dat bij jullie als ouders op? Hoe zie je je eigen voorbeeldfunctie in dit opzicht?
Toen we gevraagd werden voor dit interview was onze reactie: Wat moeten wij hier nu over vertellen? We vinden dit een van de ingewikkeldste dingen in de opvoeding. Ingewikkeld omdat er zoveel te vinden is via internet, YouTube en ook in de spellen die ze spelen. Er zijn zeker ook mooie dingen, maar ook zoveel wat niet mooi is en ingaat tegen Gods plan met deze wereld.

Hanteren jullie in het gezin regels als het gaat om schermtijd? Dus tijd voor sociale media, internet, spelletjes et cetera?
Ja, als de kinderen naar school gaan, mogen ze vanaf 17.00 uur tot het eten een uur achter de computer. In de vakantie mogen ze er ook 's morgens tot 10.00 uur een poosje achter. Gelukkig spelen onze kinderen graag buiten dus bij mooi weer stimuleren we ze om naar buiten te gaan. Als het regent zitten ze er al snel wat langer achter.

Waar halen jullie als ouders je wijsheden, ideeën en referenties vandaan als het gaat om de plek die de sociale media in jullie opvoeding krijgen?
Met name door er met andere ouders, vrienden en collega's over te praten. Dat geeft een stukje herkenning, maar zo helpen we elkaar ook met praktische tips. Ook krijgen we dingen mee via het werk van Inge in de (jeugd)hulpverlening, de kerk en basisschool.

Jullie kinderen zijn nog jong... maak je je zorgen over de toekomst? Denken jullie na of maken jullie afspraken over concrete zaken met het oog op het digitale gedrag van jullie kinderen als ze straks wat ouder zijn?
De zorg die er voor ons uitspringt is dat de kinderen op jonge leeftijd al een misvormd beeld kunnen krijgen van seksualiteit. Op dit punt komt er via internet zoveel 'rommel' naar hen toe. We hebben daarom in ons gezin afgesproken dat de kinderen geen filmpjes meer mogen kijken via YouTube als wij als ouders er geen zicht op hebben. Doordat ze zo jong zoveel ongelimiteerd binnen handbereik hebben, benadrukken we dat niet alles goed voor hen is. Dat neemt toe op het moment dat de kinderen een smartphone krijgen. Een concrete afspraak is dat ze die telefoon pas krijgen in de zomervakantie voordat ze naar de middelbare school gaan. Via Familylink kunnen we onze kinderen volgen en ook de schermtijd en bedtijd instellen. Een afspraak is ook dat de telefoon beneden blijft als ze naar bed gaan. Het is vooral belangrijk om te praten over de vraag waarom we regels stellen.

Welke concrete gedeelten uit de Bijbel zijn voor jullie een leidraad in dit aspect van de opvoeding?
We hebben niet echt één concreet bijbelgedeelte dat bij ons opkomt bij dit aspect van de opvoeding. In onze gedachten hebben we de belofte die we bij de doop gedaan hebben. Dat we onze kinderen willen opvoeden zoals God het van ons vraagt in de Bijbel (Psalm 143). En het vertrouwen dat God speciaal naar hen omziet. Daar praten we over met hen.

Wat zou je andere ouders mee willen geven aan tips of bemoediging?
De bemoediging is dat God alles in Zijn hand heeft en dat we om Zijn steun en aanwezigheid mogen bidden. Op YouTube zijn ook prachtige christelijke liedjes te vinden. Een aantal maanden hadden we een pleegzoontje van zes jaar in huis die niet met het geloof opgegroeid is. We zongen samen voordat hij naar bed ging het liedje: 'Hij is opgestaan, Hij is opgestaan, Hij leeft, Hij leeft'. Ineens stopte hij met zingen, keek me met grote ogen aan en zei: 'Inge, wil je ook aan mijn moeder vertellen dat Jezus leeft, dit weet mijn moeder helemaal niet!' Via videobellen hebben we dit gedaan. Hoe mooi is het dat hij, nu hij weer thuis woont, al die liedjes die hij geleerd heeft weer op kan zoeken op de telefoon van zijn moeder en ze thuis ook weer kan zingen. Dan kun je een kind ook weer loslaten en het verder aan God overlaten.

THEMA-AVONDEN
ter verdieping of aanvulling op *Op*voedingsbron

Wil je een thema-avond over geloofsopvoeding organiseren in je gemeente? Nodig dan de Hervormde Zondagsscholenbond of de HGJB uit om deze avond te verzorgen.

GELOOFSOPVOEDING BINNEN HET GEZIN!

De Hervormde Zondagsscholenbond heeft deskundige sprekers beschikbaar die een avond kunnen verzorgen over het onderwerp 'Geloofsopvoeding binnen het gezin!'
Tijdens deze interactieve avond voor ouders en leidinggevenden van plaatselijke zondagsscholen komen onder andere de volgende onderwerpen aan de orde:

- In gesprek met je kind(eren)
- Voorbeeld zijn, wat zien kinderen?
- Rol van de gemeente bij opvoeding

Waar/wanneer: op aanvraag in de eigen gemeente, datum in overleg: c.m.codee@gmail.com.
Kijk op www.hervormdezondagsscholen.nl – Materialen – tabblad 'Werkgroep Educatief Beraad'.

GELOOFSOPVOEDING

Je kinderen grootbrengen is, positief gezegd, een uitdagend avontuur. Veel ouders hebben vragen over geloofsopvoeding. Zij hebben er behoefte aan om daarover in gesprek te gaan met andere gelovige ouders. En waar nodig ook toerusting te ontvangen. De HGJB biedt daarvoor diverse thema-avonden over geloofsopvoeding aan:

- Ontvangen en doorgeven
- Bijbellezen in het gezin
- Positief opvoeden
- Loslaten
- Help, een tiener in huis!
- Als kinderen andere wegen gaan
- Social media in het gezin

Het programma duurt meestal van 20.00 tot 22.00 uur en vindt plaats in de eigen gemeente. De thema-avonden zijn interactief. Er is een afwisselend programma van onderwijs, bijbelstudie en individuele of groepsopdrachten. Dat stimuleert de aanwezigen om vooral zelf actief met het onderwerp aan de slag te gaan.
De kosten bedragen voor HGJB-leden: €270 en voor niet-HGJB-leden: €539.

VOORLEVEN

Samen in gesprek over opvoeden en geloven.

De HGJB-serie Voorleven wil ouders met kinderen tussen 0 en 16 jaar praktische handvatten aanreiken om met elkaar in gesprek te gaan over opvoeden en geloven. Uniek is de focus op zowel de pedagogische als de bijbels-theologische kant van opvoeden. Voorleven bestaat uit vier boeken. Ouders kunnen op die manier met hun kind meegroeien. Met concrete opdrachten en prikkelende gespreksvragen wordt een open gesprek bevorderd waarin ouders kunnen leren van elkaar, bijvoorbeeld in kringverband. De eerste thema's uit Voorleven (0-3 jaar) zijn ook zeer goed te gebruiken voor doopcatechese. Ieder deel bevat acht hoofdstukken en bestrijkt de leeftijd van 0 tot 16 jaar. Elk hoofdstuk behandelt een thema en biedt een herkenbare casus, een bijbelstudie, verwerkingsvormen en verdiepende artikelen.

Meer weten of bestellen? Of liever het materiaal eerst uitproberen? Vraag dan een kennismakingsprogramma aan. Kijk op www.HGJB.nl voor meer informatie.

THEMA-DAGEN
ter verdieping of aanvulling op *Op*voedingsbron

THEMABIJEENKOMSTEN VOOR VROUWEN

De themabijeenkomst wordt in het voorjaar gehouden rondom het jaarthema van Vrouw tot Vrouw: Het Koninkrijk van God. Hieraan verlenen één of meerdere sprekers hun medewerking. Hoe en waar en wanneer? Hou de website www.vrouwtotvrouw.nl in de gaten voor meer informatie.

THEMADAGEN VOOR MANNEN

Ontmoetingen tussen mannen in de regio, rondom een thema dat door één of meerder sprekers is ingevuld.
Waar/wanneer: op geplande data + op aanvraag in de eigen regio. Mail naar: h.j.t.lubbers@hervormdwoudenberg.nl.
Kijk op www.hervormdemannenbond.nl – tabblad 'Themadagen' voor geplande data en meer info.

VROUWENDAGEN

De Vrouwendagen staan in het teken van ontmoeting en bezinning rondom een thema.
Over de invulling en vormgeving van deze dagen wordt nagedacht. www.vrouwtotvrouw.nl.